Lietuvos rusai XX–XXI a. pradžioje:
istorija, tapatybė, atmintis

Русские Литвы в XX–начале XXI вв.:
история, идентичность, память

Vilniaus
universiteto
leidykla

Lietuvos rusai XX–XXI a. pradžioje:
istorija, tapatybė, atmintis

Русские Литвы в XX – начале XXI вв.:
история, идентичность, память

Lietuvos rusai XX–XXI a. pradžioje: istorija, tapatybė, atmintis

Русские Литвы в XX – начале XXI вв.: история, идентичность, память

Vilniaus
universiteto
leidykla

VILNIUS 2013

UDK 325.15(474.5)(=161.1)
Li328

Specialusis „Lietuvos istorijos studijų“ leidinys (t. 10)
Special issue of the scientific journal „Lietuvos istorijos studijos“ (vol. 10)

Periodinis mokslo leidinys „Lietuvos istorijos studijos“
yra referuojamas tarptautinėje duomenų bazėje ABC-CLIO
Articles appearing in the journal „Lietuvos istorijos studijos“ are abstracted and indexed
in HISTORICAL ABSTRACTS and AMERICA: HISTORY AND LIFE (ABC-CLIO)

LEIDINĮ SUDARĖ:
doc. Grigorijus Potašenko (ats. redaktorius)
doc. Pavel Lavrinec
dr. Andrius Marcinkevičius

KALBOS REDAKTORIAI:
Gražina Indrišiūnienė, Pavel Lavrinec

RECENZENTAI:
prof. Šarūnas Liekis
Vytauto Didžiojo universitetas
dr. Ryšard Gaidis
Vilniaus universitetas

Straipsnių rinkinys parengtas mokslo tyrimų projekto
„Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija,
vaizdinys ir modernūs tapatumai“ metu.
Projektą finansavo Lietuvos mokslo taryba,
sutarties Nr. VAT-19/2010.

Leidinys apsvarstytas ir rekomenduotas spaudai
Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto tarybos posėdyje
(2013 m. gegužės 23 d., protokolas Nr. 4)

ISSN 1822-4016
ISBN 978-609-459-220-1

© Straipsnių autoriai, 2013
© Vilniaus universitetas, 2013

REDAKTORIŲ KOLEGIJA (EDITORIAL BOARD)

Vyriausiasis redaktorius (Editor-in-Chief)

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Nariai (Editors):

Prof. dr. *Zenonas Butkus* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* – Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas
Lenkijos mokslų akademijos tyrimų centras Vienoje
Nicolaus Copernicus University, Toruń / Scientific Centre of the Polish Academy of Sciences in Vienna (History 05 H)

Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* – Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)
Göteborg University, Sweden (History 05 H)

Prof. dr. *Robert Frost* – Aberdyno universitetas, Jungtinė Karalystė (Istorija 05 H)
University of Aberdeen, United Kingdom (History 05 H)

Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Dr. *Magnus Ilmjärv* – Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)
Tallinn University, Estonia (History 05 H)

Prof. habil. dr. *Anatolij J. Ivanov* – Rusijos mokslų akademijos Rusijos istorijos institutas, Rusija (Istorija 05 H)
Institute of Russian History, Russian Academy of Sciences (History 05 H)

Dr. *Michail M. Krom* – Sankt Peterburgo Europos universitetas, Rusija (Istorija 05 H)
European University at St. Petersburg, Russia (History 05 H)

Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* – Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)
Vilnius University (Sociology 05 S)

Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Dr. *Darius Staliūnas* – Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)
Institute of Lithuanian History (History 05 H)

Doc. dr. *Gintautas Vėlius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Dokt. *Marius Ėmužis* – sekretorius, Vilniaus universitetas
secretary, Vilnius University

REDAKCIJOS ADRESAS (ADDRESS):

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
(Vilnius University, Faculty of History)
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania
El. paštas (e-mail): janina.leoniene@if.vu.lt
http://www.lis.lt

TURINYS / СОДЕРЖАНИЕ

Pratarmė / Предисловие . . . 8 / 13

I. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA (1918–1940): RUSŲ ADAPTACIJA, TAPATYBĖ IR SENOSIOS LIETUVOS VAIZDINYS / НЕЗАВИСИМАЯ ЛИТВА (1918–1940): АДАПТАЦИЯ РУССКИХ, ИДЕНТИЧНОСТЬ И ОБРАЗ СТАРОЙ ЛИТВЫ

Андрюс Марцинкявичюс. Социальная адаптация и идентичность русского населения Литвы в 1918–1940 гг. . . . 23

Павел Лавринец. Древняя Литва в русской литературе межвоенного периода . . . 53

II. SOVIETŲ LIETUVA (1944–1990): RUSŲ MIGRACIJOS, TAPATYBĖS KONSTRAVIMAS IR ISTORINĖ ATMINTIS / СОВЕТСКАЯ ЛИТВА (1944–1990): МИГРАЦИИ РУССКИХ, КОНСТРУИРОВАНИЕ ИДЕНТИЧНОСТИ И ИСТОРИЧЕСКАЯ ПАМЯТЬ

Grigorijus Potašenko. Rusai Lietuvoje 1944 m. liepą–1953 m.: rusų migracijos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos atmintis . . . 73

Andrius Marcinkevičius. Rusų tapatumo sovietmečio Lietuvoje konstravimas: politika, gyventojų surašymai ir istorinė atmintis . . . 183

Павел Лавринец. Конструирование исторической идентичности в советской русской литературе Литвы . . . 231

III. ŠIUOLAIKINĖ LIETUVA: LIETUVOS RUSŲ KULTŪROS ATODANGOS, RUSŲ TAPATYBĖ IR ATMINTIS / СОВРЕМЕННАЯ ЛИТВА: ВОЗВРАЩЕНИЕ РУССКОЙ КУЛЬТУРЫ ЛИТВЫ, ИДЕНТИЧНОСТЬ И ПАМЯТЬ РУССКИХ

Павел Лавринец. Возвращение русской культуры Литвы из забвения . . . **255**

Monika Frėjutė-Rakauskienė. Rusų kolektyvinės atminties ir tapatumo konstravimas Lietuvos spaudoje rusų kalba . . . **317**

Monika Frėjutė-Rakauskienė. Rusų etninės grupės reprezentacija Lietuvos spaudoje. Negyjančios Antrojo pasaulinio karo žaizdos . . . **351**

Summaries . . . **387**

Tekstų autoriai / Авторы текстов . . . **400 / 401**